

تأثیر بیسفنول A بر ساختار بافتی کبد و آنزیم‌های کبدی

عذرا رحیمی^{۱*}، فرح فرخی^۱، سیدمهدی بانان خجسته^۲

^۱دانشکده علوم، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران.

^۲دانشکده علوم، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.

چکیده

زمینه و هدف: بیسفنول A از جمله مواد شیمیایی است که به عنوان مونومر اپوکسی رزین‌ها و پلاستیک‌های پلی‌کربنات به کار می‌رود. تحقیق حاضر با هدف تعیین تأثیر بیسفنول A بر میزان آنزیم‌های کبدی و ساختار بافتی کبد انجام شد.

روش بررسی: در این مطالعه تجربی، ۴۰ سر رت نر در ۴ گروه ۱۰ تایی تقسیم شدند: گروه کنترل که به میزان ۱ میکرولیتر بر کیلوگرم وزن بدن، روغن زیتون دریافت کردند؛ گروه دوم BPA را در دوز ۱۰ میکروگرم بر کیلوگرم وزن بدن، گروه سوم در دوز ۵۰ میکروگرم بر کیلوگرم وزن بدن و گروه چهارم در دوز ۱۰۰ میکروگرم بر کیلوگرم وزن بدن دریافت کردند. BPA به مدت ۱۵ روز از طریق تزریق داخل صفاقی بین گروه‌ها توزیع گردید. در انتها رت‌ها بیهوش و پس از استخراج سرم آنها، برای مطالعه آنزیم‌های کبدی، بافت کبد جدا و پس از رنگ آمیزی با H&E، به وسیله میکروسکوپ نوری بررسی شد.

یافته‌ها: دوزهای ۱۰ و ۵۰ میکروگرم بر کیلوگرم وزن بدن از BPA بر روی آنزیم ALT و دوز ۱۰ میکروگرم بر کیلوگرم وزن بدن، بر آنزیم AST، تأثیر معنی‌داری نداشت ($p > 0.05$)، در حالی که BPA در دوز ۱۰۰ و دوزهای ۱۰۰ و ۵۰ میکروگرم بر کیلوگرم وزن بدن به ترتیب بر روی آنزیم‌های ALT و AST، تأثیر معنی‌داری داشت و غلظت سرمی آنها را افزایش داد. تنها BPA در دوز ۱۰۰ میکروگرم بر کیلوگرم وزن بدن سبب ایجاد التهاب و واکنش‌های آسین در بافت کبد شد که در غلظت‌های پایین، تأثیرات چشمگیری بر بافت کبد نداشت.

نتیجه‌گیری: نتایج نشان داد غلظت‌های پایین BPA، تأثیر قابل‌ملاحظه‌ای بر بافت و آنزیم‌های کبدی ندارد، ولی افزایش غلظت آن می‌تواند موجب آسیب در بافت کبد شده و غلظت سرمی آنزیم‌های کبدی را نیز افزایش دهد.

کلیدواژه‌ها: کبد؛ بیسفنول آ؛ التهاب.

* نویسنده مسئول مکاتبات:

عذرا رحیمی، دانشکده علوم، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران؛

آدرس پست الکترونیکی:

baharan1234@yahoo.com

تاریخ دریافت: ۹۴/۳/۱۰

تاریخ پذیرش: ۹۴/۹/۷

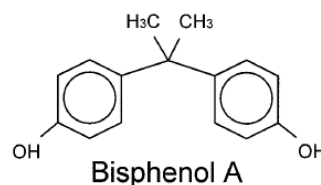
لطفاً به این مقاله به صورت زیر استناد نمایید:

Rahimi O, Farokhi F, Banan Khojasteh S M. The effect of bisphenol A on liver tissue structure and liver enzymes. Qom Univ Med Sci J 2016;9(12):1-7. [Full Text in Persian]

مقدمه

در سالهای اخیر، کاربرد وسیع مواد پلاستیکی در زندگی روزمره و ارتباط اجتناب‌ناپذیر انسان با محصولات پلاستیکی و ترکیبات مضر سازنده آنها که عملکرد سیستم اندوکرین را در انسان تغییر می‌دهند نگرانی‌هایی را در پی داشته است. مواد شیمیایی مختل‌کننده سیستم اندوکرین (EDCs)، گروه بزرگی از عوامل طبیعی و سنتتیک هستند که با اعمال طبیعی سیستم اندوکرین مداخله می‌کنند. این ترکیبات شیمیایی شامل استروژن‌های محیطی (زنواستروژن‌ها) از قبیل فیتواستروژن‌ها و مواد شیمیایی دست‌ساز بشر می‌باشند (۱). این ترکیبات زنواستروژنی گروه متنوعی بوده که به رسپتورهای استروژن متصل و اعمال استروژنیک را تقلید می‌کنند و ممکن است اثرات نامطلوبی را بر روی سلامتی انسان داشته باشند (۲،۳). بیسفنول A (BPA) از جمله این مواد شیمیایی است که به مقدار زیادی (با بیش از ۶ میلیارد پوند تولید در هر سال) در سرتاسر جهان تولید می‌شود.

BPA {2,2-bis(4-hydroxyphenyl)propane}، مونومر اپوکسی رزین‌ها و پلاستیک‌های پلی‌کربنات می‌باشد. BPA برای پوشاندن سطوح داخلی قوطی‌های فلزی، بسته‌بندی‌های غذایی و در بسیاری از محصولات پلاستیکی از جمله اسباب بازی‌ها، نی‌های آب، ظروف نوشیدنی‌ها، کاغذ قبض‌ها، لنز عینک‌ها، تجهیزات ورزشی، تجهیزات پزشکی، لوله و محصولات الکترونیکی به کار می‌رود (۴،۵). BPA دارای ۲ حلقه غیراشباع فنلی است و از جهاتی، ساختار مشابهی با استرادیول دارد. بنابراین، می‌تواند اعمال استرادیول را در بدن انسان تقلید کند (شکل شماره ۱).

شکل شماره ۱: ساختار بیسفنول A

پلی‌کربنات‌ها از اتصالات کربناتی BPA با یکدیگر ایجاد می‌شوند. به دلیل انعطاف‌پذیری بالای این اتصالات تحت شرایط دمایی بالا و محیط‌های اسیدی و بازی هیدرولیزه شده و BPA آزاد می‌گردد.

همچنین BPA می‌تواند از اپوکسی رزین‌های پلیمریزه شده نیز آزاد شود (۶،۷). به دلیل لیپوفیلیک بودن، بیشتر زنواستروژن‌ها می‌توانند از طریق تماس پوستی و غشاهای موکوزی به داخل بدن انسان نفوذ کنند.

مطالعات انجام‌شده بر روی انسان به دلیل مسائل اخلاقی و مشکلات موجود در شناسایی افرادی که در تماس پیوسته با BPA هستند محدود می‌باشند. در مطالعات حیوانی نشان داده شده است کبد نقش مهمی در متابولیزه کردن BPA در شرایط *in vivo* در مدل‌های حیوانی دارد. گلوکوکورونیداسیون یک مسیر متابولیکی در کبد است که در دفع ترکیبات اندوژن و آگزوژن نقش دارد. کمپلکس BPA-گلوکوکورونید، متابولیت اصلی BPA در حیوانات و انسانها بوده و عملکرد استروژنیک پایینی دارد. Yokota و همکاران (سال ۱۹۹۹) در مطالعه خود نشان دادند UGT_{2B1} آنزیم کبدی است که مسئول گلوکوکورونیداسیون BPA و سایر زنواستروژن‌ها می‌باشد (۸). مطالعات بر روی حیوانات آزمایشگاهی نیز مشخص کرده است BPA اثرات سوئی بر روی مغز، سیستم تولیدمثلی، فرآیندهای متابولیکی دخیل در هموستاز انسولین و آنزیم‌های کبدی دارد. مطالعه انجام‌شده توسط Bindhumol (سال ۲۰۰۳) حاکی از آن است که دوزهای پایین BPA سبب تولید ROS از طریق کاهش فعالیت آنزیم‌های آنتی‌اکسیدانی و افزایش پراکسیداسیون لیپیدی می‌شود، این عامل در افزایش استرس اکسیداتیو در کبد رت‌ها نیز نقش دارد (۹،۱۰). بر این اساس مطالعه حاضر با هدف تعیین اثر سه دوز از BPA (۱۰، ۵۰ و ۱۰۰ میکروگرم بر کیلوگرم وزن بدن) روی بافت کبد و آنزیم‌های کبدی انجام شد.

روش بررسی

در این مطالعه تجربی، ۴۰ سر رت نژاد ویستار در محدوده وزنی ۳۰۰-۲۵۰ گرم به‌عنوان مدل‌های آزمایشگاهی مورد استفاده قرار گرفت. رت‌ها از حیوان‌خانه دانشگاه علوم پزشکی تبریز و ایران تهیه گردید. رت‌ها در شرایط اختصاصی و رژیم غذایی ویژه در هر گروه نگه داشته شدند. حیوانات تحت شرایط کنترل‌شده (دمایی 22 ± 21 درجه سانتیگراد و با شرایط نوری ۱۲:۱۲ ساعت تاریکی: روشنایی) قرار گرفتند.

بلافاصله بعد از خونگیری، قسمتی از بافت کبد جدا شد و برای تهیه مقاطع میکروسکوپی در فرمالین ۱۰٪ قرار گرفت. ادامه مراحل تهیه لام از نمونه‌های بافت کبدی براساس روش روتینی که توسط Tolosa و همکاران (سال ۲۰۰۳) گزارش شده بود انجام گردید (۱۱). به‌طور تصادفی در هر گروه، تعداد ۵ نمونه از نمونه‌های بافتی از طریق رنگ‌آمیزی هماتوکسیلین - اتوزین رنگ‌آمیزی شدند و در زیر میکروسکوپ نوری (Olympus CME) مورد بررسی قرار گرفت.

داده‌های جمع‌آوری شده به‌وسیله نرم‌افزار SPSS و به روش آماری آنالیز واریانس یک‌طرفه تجزیه و تحلیل شدند. نمودارهای مربوطه با نرم‌افزار Excel رسم گردید. سطح معنی‌داری، $p < 0/05$ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها

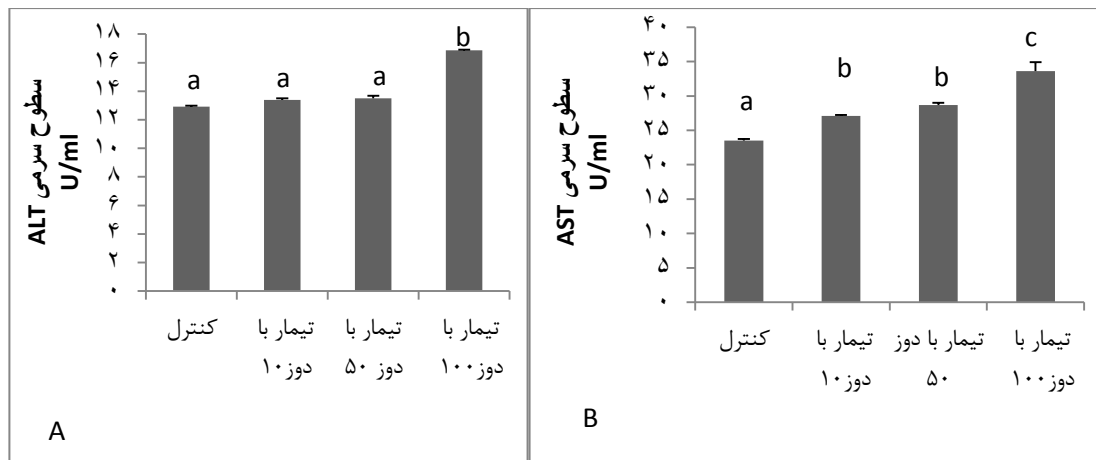
آنزیم‌های کبدی ALT و AST گروه‌های تیمار شده با دوزهای مختلف BPA نسبت به گروه کنترل افزایش نشان داد. پس از ۱۵ روز تجویز BPA در دوز ۱۰ میکروگرم بر کیلوگرم وزن بدن و ۵۰ میکروگرم بر کیلوگرم وزن بدن، غلظت سرمی آنزیم ALT تفاوت معنی‌داری را در مقایسه با گروه کنترل نشان نداد ($p > 0/05$)، ولی تجویز BPA در دوز ۱۰۰ میکروگرم بر کیلوگرم وزن بدن موجب افزایش معنی‌دار غلظت این آنزیم نسبت به گروه کنترل در دو دوز پایین‌تر گردید ($p < 0/05$) (جدول شماره ۱، نمودار A-۱). همچنین تجویز BPA در سه دوز متفاوت (۱۰، ۵۰ و ۱۰۰ میکروگرم) بر روی شاخص آنزیمی AST، سبب افزایش معنی‌دار غلظت این آنزیم در مقایسه با گروه کنترل شد ($p < 0/05$) (جدول و نمودار A-B).

تمامی آزمایشها براساس پروتکل اخلاق حیوانات آزمایشگاهی انجام شد.

ابتدا پودر BPA خریداری شده از شرکت سیگما (ایالات متحده) در ۰/۵ میلی‌لیتر روغن زیتون حل و در ۳ دوز متفاوت ۱۰، ۵۰ و ۱۰۰ ppm تهیه گردید. حیوانات یک‌هفته قبل از شروع تیمار با BPA، برای سازگاری با محیط آزمایشگاهی، به آزمایشگاه منتقل شدند. رت‌ها به‌صورت تصادفی در ۴ گروه ۱۰ تایی تقسیم‌بندی شدند: گروه اول (گروه کنترل)، روغن زیتون را به میزان ۱ میکروگرم بر کیلوگرم وزن بدن دریافت کردند، گروه دوم BPA را به میزان ۱۰ میکروگرم بر کیلوگرم وزن بدن، گروه سوم به میزان ۵۰ میکروگرم بر کیلوگرم وزن بدن و گروه چهارم به میزان ۱۰۰ میکروگرم بر کیلوگرم وزن بدن دریافت کردند. تیمار رت‌ها با BPA، ۱۵ روز به طول انجامید و گروه‌ها BPA را به‌صورت تزریق درون صفاقی هر ۲۴ ساعت دریافت کردند. رت‌ها به‌طور روزانه بررسی می‌شدند. در انتهای دوره آزمایش، یک‌روز قبل از معدوم‌شدن، رت‌ها تمام طول شب ناشتا بودند، سپس از طریق تزریق داخل صفاقی با کتامین (دوز ۱۰۰ میکروگرم بر کیلوگرم وزن بدن) و زایلازین (دوز ۵ میلی‌گرم بر کیلوگرم وزن بدن) بیهوش شدند. خونگیری از سینوس‌های چشمی و قلب حیوان تا حداکثر مقدار ممکن (۵-۴ میلی‌لیتر) انجام شد. برای تهیه سرم، نمونه‌های خونی در دمای ۴ درجه سانتیگراد با دور ۳۵۰۰ rpm به مدت ۱۰ دقیقه سانتریفوژ شدند. آلانین آمینوترانسفراز (ALT) و آسپاراتات آمینوترانسفراز (AST) از طریق کیت‌های شناساگر NO.CA1034(۴۵) براساس روش Frankel و Reitman (سال ۱۹۵۷) شناسایی گردید.

جدول: اثر تزریق داخل صفاقی سه دوز متفاوت از BPA بر مقادیر آنزیم‌های کبدی در رت نژاد ویستار

گروه	ALT	AST
کنترل	۱۲/۹۳±۰/۰۵	۲۳/۵۱±۰/۲۳
تیمار با دوز ۱۰	۱۳/۳۸±۰/۱۳	۲۷/۰۹±۰/۱۴
تیمار با دوز ۵۰	۱۳/۵۱±۰/۱۸	۲۸/۶۶±۰/۳۴
تیمار با دوز ۱۰۰	۱۶/۸۶±۰/۰۴	۳۳/۶۲±۱/۲۹

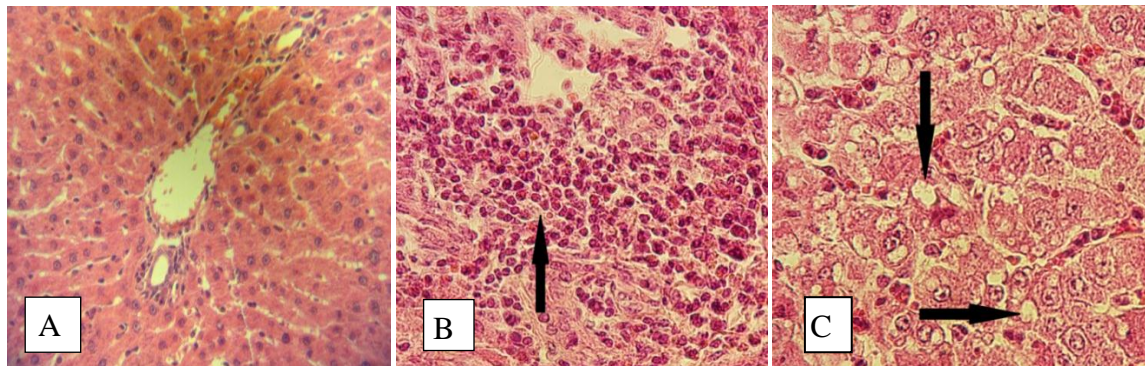

نمودار: (A)، اثر BPA بر روی غلظت سرمی آنزیم‌های کبدی، غلظت سرمی ALT، (B): غلظت سرمی AST.

BPA به مدت 15 روز در 3 دوز 10، 50 و 100 میکروگرم بر کیلوگرم وزن بدن تزریق شد. علامت a، b، c، نشان‌دهنده معنی‌دار بودن تفاوت‌های بین گروه‌ها می‌باشد. برای نمونه: تفاوت بین a و c در شکل B به معنی وجود تفاوت معنی‌دار بین این دو گروه بوده است.

100 میکروگرم بر کیلوگرم وزن بدن موجب تغییرات بافتی قابل مشاهده‌ای گردید که در نتیجه ایجاد التهاب و واکنش‌های ایمنی در بافت کبد را در پی داشت (شکل شماره ۲).

تجویز BPA در دوزهای 10 و 50 میکروگرم بر کیلوگرم وزن بدن، تغییر بافتی قابل توجهی در مقایسه با گروه کنترل ایجاد نکرد. در حالی که تجویز دوز بالای این ماده شیمیایی؛ یعنی

شکل شماره ۲: فوتومیکروگراف‌هایی از بافت کبد (A)، مقطع بافتی کبد گروه کنترل: فضای پورت و هپاتوسیت‌ها دارای ساختار نرمال می‌باشند (100× بزرگنمایی). (B) بافت کبد در گروه دریافت‌کننده BPA با دوز 100 میکروگرم بر کیلوگرم وزن بدن از کبد آسیب‌دیده، دچار التهاب و انباشتگی سلول‌های ماکروفاژ (پیکان‌های ضمیمه) شده است (400× بزرگنمایی). (C) بافت کبد در گروه دریافت‌کننده دوز 10 میکروگرم بر کیلوگرم وزن بدن از BPA، موجب بروز واکنش‌های ایمنی شده است (400× بزرگنمایی).

بحث

مطالعه انجام‌شده توسط Mourad و همکاران (سال 2012) نیز نشان داد دوز بالای BPA (250 میکروگرم بر کیلوگرم وزن بدن)، اثرات قابل ملاحظه‌ای بر روی بافت کبد دارد. این اثرات ایجادشده در اثر بروز استرس اکسیداتیو القاشده توسط BPA بوده است (13). مطالعات قبلی نشان می‌دهد ماکروفاژهای واردشده به بافت کبد در نتیجه قرارگیری در معرض سمومی از جمله BPA، سبب آزادسازی رادیکال‌های آزاد اکسیژن مانند آنیون سوپراکسید و هیدروژن پراکسید در بافت کبد می‌شود (14).

برخی مطالعات انجام‌شده نشان می‌دهند کبد نقش مهمی در متابولیسم BPA در شرایط *in vivo* در مدل‌های حیوانی دارد. گزارش‌ها حاکی از آن است که دوزهای بالای BPA وزن کبد را در موش‌ها افزایش و طول عمر سلول‌های هپاتوسیت‌ها را نیز کاهش می‌دهد (12). نتایج به‌دست‌آمده از مطالعه حاضر نشان داد قرارگیری موش‌ها در معرض BPA در دوز بالا (100 میکروگرم بر کیلوگرم وزن بدن) سبب التهاب و آزادشدن فاکتورهای التهابی در کبد می‌شود.

وزن بدن به ترتیب به مدت ۶ هفته و ۵۰ روز سبب افزایش قابل توجهی در فعالیت آنزیم‌های ALT و AST در موش‌ها می‌شود (۱۷).

ALT و AST، دو شاخص بسیار موثق برای ارزیابی نکروز سلول‌های کبدی هستند. در اختلالات کبدی، سطوح این آنزیم‌ها افزایش می‌یابد. از بین این دو آنزیم، تصور می‌گردد ALT ارتباط بیشتری با آسیب کبدی داشته است؛ چراکه این آنزیم بیشتر در سیتوپلاسم قرار دارد و غلظت آن در جاهای دیگر کمتر است (۱۸). وقتی سلول‌های هپاتوسیت کبدی آسیب می‌بینند، این آنزیم‌ها به داخل خون وارد می‌شوند. افزایش غلظت این آنزیم‌ها در سرم نشانگر آسیب وارده بر سیتوپلاسم و میتوکندری در سلول‌های هپاتوسیت و اختلال در عملکرد کبد می‌باشد. همچنین در مطالعه دیگری نشان داده شد غلظت‌های بالای BPA می‌تواند غلظت سه آنزیم کبدی از جمله ALT، γ -Glutamyltransferase و لاکتات دهیدروژناز را در نمونه‌های انسانی افزایش دهد (۱۹، ۲۰).

نتیجه‌گیری

نتایج مطالعه حاضر نشان داد قرارگیری موش‌ها در معرض BPA در دوزهای ۱۰ و ۵۰ میکروگرم بر کیلوگرم وزن بدن تغییرات قابل ملاحظه‌ای در ساختار بافت کبد ایجاد نمی‌کند، در حالی که دوز بالای آن (۱۰۰ میکروگرم بر کیلوگرم وزن بدن) سبب آزاد شدن فاکتورهای التهابی، تجمع ماکروفاژها و واکوئلیزاسیون در بافت کبد شده و غلظت سرمی آنزیم‌های ALT و AST را به صورت معنی‌داری افزایش می‌دهد که افزایش غلظت این آنزیم‌ها، حاکی از نکروز سلول‌های کبدی است.

مطالعه انجام شده توسط Gharibi و همکاران (سال ۲۰۱۳) نشان داد توزیع BPA سبب نابرابری تعادل اکسیدان/آنتی‌اکسیدان در بافت کبد جنین جوجه می‌گردد، مکانیسمی که سبب افزایش استرس اکسیداتیو و پراکسیداسیون لیپیدی می‌شود می‌تواند منجر به آپوپتوز و از دست رفتن ارتباطات بین سلولی گردد، که نتایج با یافته‌های بررسی حاضر همخوانی داشت (۱۵). همچنین Kumar و همکاران در مطالعه خود مشخص کردند BPA در دوز ۵۰۰ میکروگرم بر کیلوگرم وزن بدن می‌تواند سبب تولید ROS شده، و با کاهش محتوای آنتی‌اکسیدانی و فعالیت آنها منجر به هپاتوکستی (سمیت کبدی) گردد. رت‌هایی که در معرض BPA قرار دارند آنزیم‌های آنتی‌اکسیدان و فعالیت گلوکوتایون s- ترانسفراز در آنها کاهش چشمگیری دارد. همچنین در مطالعه انجام شده توسط آنها، نشان داده شد غلظت سرمی آنزیم‌های کبدی ALT و AST نیز افزایش می‌یابد که نشانگر افزایش آسیب کبد در گروه‌های دریافت کننده BPA می‌باشد (۱۶). در مطالعه حاضر، تزریق داخل صفاقی BPA به مدت ۱۵ روز در دوزهای پایین؛ یعنی ۱۰ و ۵۰ میکروگرم بر کیلوگرم وزن بدن، بر غلظت آنزیم ALT در مقایسه با گروه کنترل، تأثیر قابل توجهی نداشت، ولی غلظت هر دو آنزیم در دوز ۱۰۰ میکروگرم بر کیلوگرم وزن بدن از BPA، افزایش معنی‌داری یافت، که نشان‌دهنده افزایش آسیب کبد در گروه‌های تیمار شده با دوز ۱۰۰ میکروگرم بر کیلوگرم وزن بدن می‌باشد. مطالعات انجام شده توسط Mourad و همکاران (سال ۲۰۱۲) و Korkmaz و همکاران (سال ۲۰۱۰) نشان داد توزیع دهانی BPA در دوز ۲۵۰ میکروگرم بر کیلوگرم

References:

1. Yoshihara SI, Makishima M, Suzuki N, Ohta Sh. Metabolic activation of Bisphenol A by rat liver S9 Fraction. *Toxicol Sci* 2001;62(5):221-7.
2. Stone R. Environmental estrogens stir debate. *Science* 1994;265(5170):308-10.
3. Korach KS. Surprising places of estrogenic activity. *Endocrinology* 1993;132(6):2277-78.
4. Hafez A, Alavi SMH, Linhartova Z, Rodina M, Policar T, Linhart O. In vitro effects of Bisphenol A on sperm motility characteristics in *Perca fluviatilis* L. (Percidae; Teleostei). *J Appl Ichthyol* 2010;26(5):696-701.

5. Rochester JR, Bolden AL. Bisphenol S and F: A systematic review and comparison of the hormonal activity of Bisphenol A substitutes. *Environ Health Perspect* 2015;74(9):1-33.
6. Gould JC, Leonard LS, Maness SC, Wagner BL, Conner K, Zacharewski T, et al. Bisphenol A interacts with the estrogen receptor α in a distinct manner from estradiol. *Mol Cell Endocrinol* 1998;142(1-2):203-14.
7. Welshons WV, Nagle SC, Vom Saal FS. Large effects from small exposure: III. Endocrine mechanisms mediating effects of Bisphenol A at levels of Immune exposure. *Endocrinology* 2006;147(33):56-69.
8. Lazear NR. Polycarbonate: High-performance resin. *Adv Mater Process* 1995;147(43):43-5.
9. Steinmetz R, Brown NG, Allen DL, Bigsby RM, Ben-Jonathan N. The environmental estrogen bisphenol a stimulates prolactin release in vitro and in vivo. *Endocrinology* 1997;138(5):1780-6.
10. Joskow R, Barr DB, Barr JR, Calafat AM, Needham LL, Rubin C. Exposure to bisphenol A from bis-glycidylmethacrylate-based dental sealants. *J Am Dent Assoc* 2006;137(3):353-62.
11. Calafat AM, Kuklennyik Z, Reidy JA, Caudill SP, Ekong J, Needham LL. Urinary concentrations of bisphenol A and 4-nonylphenol in a human reference population. *Environ Health Perspect* 2005;113(4):391-5.
12. Yokota H, Iwano H. Glucuronidation of the environmental oestrogen bisphenol A by an isoform of UDP-glucuronosyltransferase, UGT2B1, in the rat liver. *Biochem J* 1999;340(Pt 2):405-9.
13. Lang IA, Galloway TS, Scarlett A, Henley WE, Depledge M, Wallace RB, et al. Association of urinary bisphenol A concentration with medical disorders and laboratory abnormalities in adults. *JAMA* 2008;300(11):1303-10.
14. Nakagawa Y, Tayama S. Metabolism and cytotoxicity of bisphenol A and other bisphenols in isolated rat hepatocytes. *Arch Toxicol* 2000;74(2):99-105.
15. Breyer MD, Bottinger E, Brosius FC, Coffman TM, Harris RC, Heilig CW, et al. Mouse models of diabetic nephropathy. *J Am Soc Nephrol* 2005;16(1):27-45.
16. Kumar VL, Padhy BM. Protective effect of aqueous suspension of dried latex of *Calotropis procera* against oxidative stress and renal damage in diabetic rats. *Biocell* 2011;35(3):63-9.
17. Atalay M, Laaksonen DE. Diabetes, oxidative stress and physical exercise. *J Sports Sci Med* 2002;1(1):1-14.
18. Tolosa MC, Rodrigues CJ, Behmer AO, Neto AF. Manual de técnicas parahistología normal e patológica. 2nd ed. São Paulo: Editora Manole; 2003. p. 302-311.
19. Tyl RW, Myers CB, Marr MC, Thomas BF, Keimowitz AR, Brine DR, et al. Three-generation reproductive toxicity study of dietary bisphenol A in CD Sprague-Dawley rats. *Toxicol Sci* 2002;68(1):121-46.
20. Tyl RW, Myers CB, Marr MC, Sloan CS, Castillo NP, Veselica MM, et al. Two-generation reproductive toxicity study of dietary bisphenol A in CD-1 (Swiss) mice. *Toxicol Sci* 2008;104(2):362-84.

The Effect of Bisphenol A on Liver Tissue Structure and Liver Enzymes

Ozra Rahimi^{1*}, Farah Farokhi¹, Seyed Mahdi Banan Khojasteh²

¹Faculty of Sciences,
University of Urmia, Urmia,
Iran.

²Faculty of Sciences,
University of Tabriz, Tabriz,
Iran.

*Corresponding Author:
Ozra Rahimi, Faculty of
Sciences, University of
Urmia, Urmia, Iran.

Email:
baharan1234@yahoo.com

Received: 31 May, 2015

Accepted: 28 Nov, 2015

Abstract

Background and Objectives: Bisphenol A (BPA) is one of the chemical materials, which is used as monomer of epoxy resins and polycarbonate plastics. The present study was performed with the purpose of determining the effect of A on liver enzymes level and liver tissue structure.

Methods: In this experimental study 40 male rats were divided into 4 groups of 10 each: The control group received olive oil at a dose of 1µg/kg bw; group II received BPA at 10µg/kg bw; group III received BPA at 50µg/kg bw; and group IV received BPA at 100µg/kg bw). The groups were administered BPA intraperitoneally for 15 days. At the end, the rats were anesthetized and after extraction of serum, their liver were removed for examination of liver enzymes and evaluated by light microscopy after H&E staining.

Results: The doses of 10 and 50µg/kg bw of BPA had no significant effect on ALT enzyme and 10µg/kg bw had no significant effect on AST enzyme ($p>0.05$), while BPA at dose of 100 and doses 50 and 100µg/kg bw had significant effects on ALT and AST, respectively, and increased their serum concentration. BPA only at dose of 100µg/kg bw caused inflammation and vacuolization in liver tissue, and its low concentrations had no significant effect on the liver tissue.

Conclusion: The results indicated that low concentrations of BPA had no significant effect on liver tissue and enzymes, but its increased concentration can cause damage to liver tissue and increase the serum levels of liver enzymes.

Keywords: Liver; Inflammation; Bisphenol A.